

Slutrapport for kampagnen

Opstaldning af kalve, herunder opfyldelse af suttebehov

INDLEDNING

I bekendtgørelse om dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til hold af kvæg er der specifikke regler vedr. pasning af kalve under 6 mdr. Alle kalve skal fodres mindst to gange dagligt, og deres suttebehov skal dækkes i forbindelse med mælkeoptagelse. Kalve skal kunne se og røre hinanden, og kalve over otte uger må ikke opstaldes i enkeltbokse. Opstaldes de i grupper på tre dyr eller derover, skal der være adgang til at udføre hudpleje ved f.eks. en børste. Opfyldelse af mindstekrav til kalvene, bidrager til forbedret dyrevelfærd. Fødevarestyrelsen oplever i forbindelse med kontrolbesøg, at regler for dyrevelfærdsmæssige mindstekrav til kalve ikke overholdes tilstrækkeligt.

Fødevarestyrelsen gennemførte i 2016 og 2018 lignende kampagner med fokus på kalve. Regelefterlevelsen på området var utilstrækkelig. Derfor gennemføres igen en kampagne i 2023, så fokus på kalvenes velfærd opretholdes gennem information, kontrol og vejledning.

Formålet med kampagnen er at kontrollere:

- Mulighed for opfyldelse af suttebehov i forbindelse med mælkefodring
- Foder- og vandtildeling
- Opstaldning i kalveperioden, herunder
 - Rent og tørt leje
 - Arealkrav
 - Mulighed for at se og røre andre kalve
 - Mulighed for hudpleje

Forhold i kalvenes nærmiljø er afgørende for kalvenes sundheds- og velfærdstilstand. Fødevarestyrelsen vil gerne øge landmandens fokus på den gode velfærd, som opfyldelse af adfærdsmæssige behov giver. Overtrædelse af reglerne sanktioneres efter Fødevarestyrelsens gældende retningslinjer.

KONKLUSION

Kontrollen omfattede 308 kvægbesætninger. Der blev sanktioneret på dyrevelfærdsmæssige overtrædelser i 73 besætninger, hvilket svarer til 23,7 pct. af kontrolpopulationen. Der blev ikke indgivet politianmeldelser.

Overtrædelserne omhandler fysiologiske og adfærdsmæssige forhold hos kalvene.

Til sammenligning blev der ved den tidligere kampagne i 2018 sanktioneret i 71 ud af 204 besætninger (34,8 pct.). Tallene er ikke direkte sammenlignelige, da regelsættet er ændret i perioden. Det er primært de samme overtrædelsestyper, der er konstateret på kontrolbesøg for denne kampagne, samt overtrædelser på det nye krav om adgang til hudpleje hos de flokopstaldede kalve.

Kontrolpopulationen omfattede en større del kviehoteller i denne kampagne end tidligere. Det betyder, at der er mange besætninger, hvor der kun er kalve i aldersgruppen 4-6 måneder, som ikke får mælk, og hvor opstaldningsformen er i grupper. Det bevirker, at en stor del af fokuspunkterne i kampagnen ikke er aktuelle ved kontrollen i disse besætninger. Det ses blandt andet ved fordelingen af besætningerne, hvor malkekvægsbesætningerne udgør 77 pct. af besætningerne, men står for 94,5 pct. af overtrædelserne. Kviehotellerne udgør 18 pct., men står kun for 5,5 pct. af overtrædelserne.

Den hyppigste overtrædelse i denne kampagne var manglende adgang til hudpleje hos flokopstaldede kalve. Denne overtrædelse blev konstateret i 48 besætninger (15,6 pct.). Kravet er gældende fra 1. juli 2022, hvilket kan være årsag til, at reglen ikke er implementeret, og den høje sanktionsprocent.

Tilgængeligheden af sutter og opfyldelse af suttebehov som et samlet fokuspunkt, viste at i 49 besætninger (16 pct.) opfyldes reglerne vedrørende sutter hos kalve ikke. De konstaterede årsager var primært manglende og defekte sutter, tidsmangel og manglende kendskab til reglerne.

I 15 besætninger (5 pct.) var der kalve over 8 uger i enkeltbokse, og i 10 besætninger (3 pct.) kunne kalvene ikke se og røre andre kalve.

I 14 besætninger (4 pct.) var der ikke adgang til vand ved kalvene i tilstrækkelig mængde, og i 7 besætninger (2 pct.) var der overtrædelser på adgang til passende foder.

Overtrædelser vedr. manglende sutter, at kalve ikke kan se og røre andre kalve, at der ikke er adgang til vand i tilstrækkelig mængde og at kalve over 8 uger holdes i enkeltbokse er problemstillinger, der også var på sanktionsopgørelsen i kampagnerne i 2016 og 2018.

På baggrund af kampagnens resultater kan man konkludere, at der stadig er behov for fokus på kalves opstaldning, pasning og ikke mindst opfyldelse af suttebehov.

Manglende kendskab til reglerne bør kunne løses med informationsmateriale fra de forskellige brancheorganisationer, samt de besætningsansvarliges/ejernes egen

forpligtelse til at holde sig opdateret på gældende regler. Disse regler har været i kraft i flere år, hvorfor det ikke er tilfredsstillende, at reglerne ikke efterleves.

RESULTATER

Antal besætninger, der er indgået i kampagnen

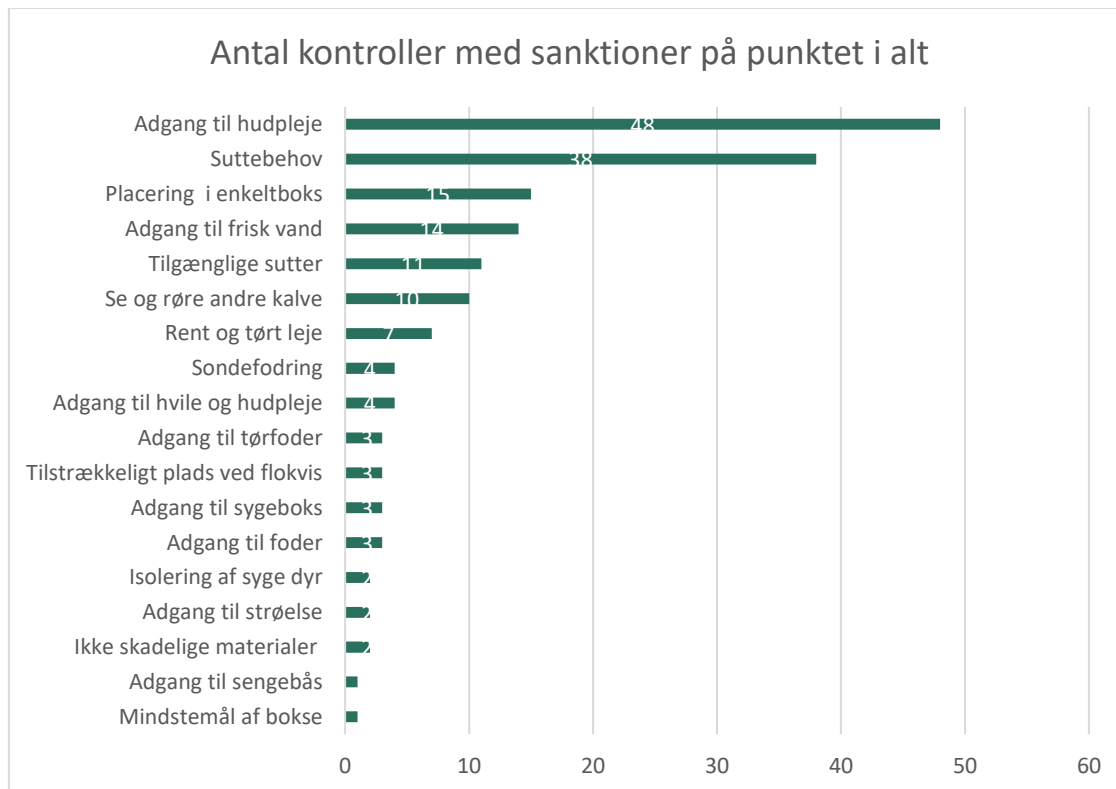
Der er kontrolleret 308 besætninger fordelt over hele landet på 303 CHR numre.

Overtrædelse af lovgivningen

I 73 besætninger blev der fundet et eller flere forhold, hvor dyrevelfærdsreglerne vedrørende opstaldning af kalve samt opfyldelse af suttebehov ikke blev overholdt (tabel 1).

Antal kontroller	Antal kontroller på CHR niveau	Antal ordinære kontroller med sanktion indenfor kampagnen
308	303	73

Tabel 1. Oversigt over fordeling af besætninger og sanktionsniveau

Tabel 2. Opgørelser af de konstaterede overtrædelser

Der blev givet i alt 171 indskærpelser i de 73 besætninger, hvor reglerne vedrørende opstaldning af kalve samt opfyldelse af suttebehov ikke blev overholdt (tabel 2).

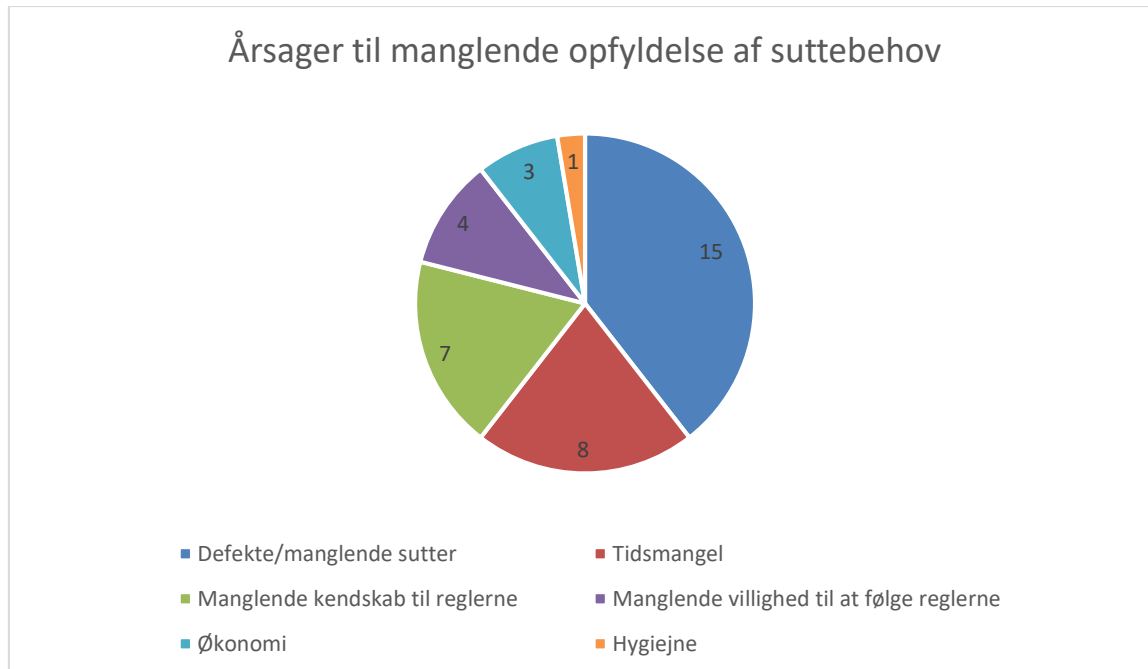
Hudpleje

Den hyppigste overtrædelse af reglerne var manglende adgang til hudpleje (børster eller lignende aggregater, der kan opfylde behovet). Det blev konstateret i 48 besætninger (15,6 pct.). Dette er en nyere regel, der trådte i kraft d. 1.7.2022, hvilket kan være årsagen til, at den ikke er implementeret i alle besætninger endnu. Det er en regel, der gælder når kalvene går 3 eller flere sammen uanset kalvenes alder.

Manglende opfyldelse af suttebehov

Manglende opfyldelse af kalvenes suttebehov har den næsthøjeste forekomst på sanktionsopgørelsen. I kampagnen blev det konstateret i 38 besætninger (12,3 pct.), se tabel 2. Derudover var der 11 forhold (3,5 pct.), hvor sutterne ikke var tilgængelige i form af 1 sut pr. kalv i minimum 20 min efter mælketildeling.

Grunden til at kalvene ikke havde mulighed for opfyldelse af suttebehov blev begrundet i følgende grupperinger fra tjekskemaet, der blev udfyldt i forbindelse med kontrollen (figur 3).

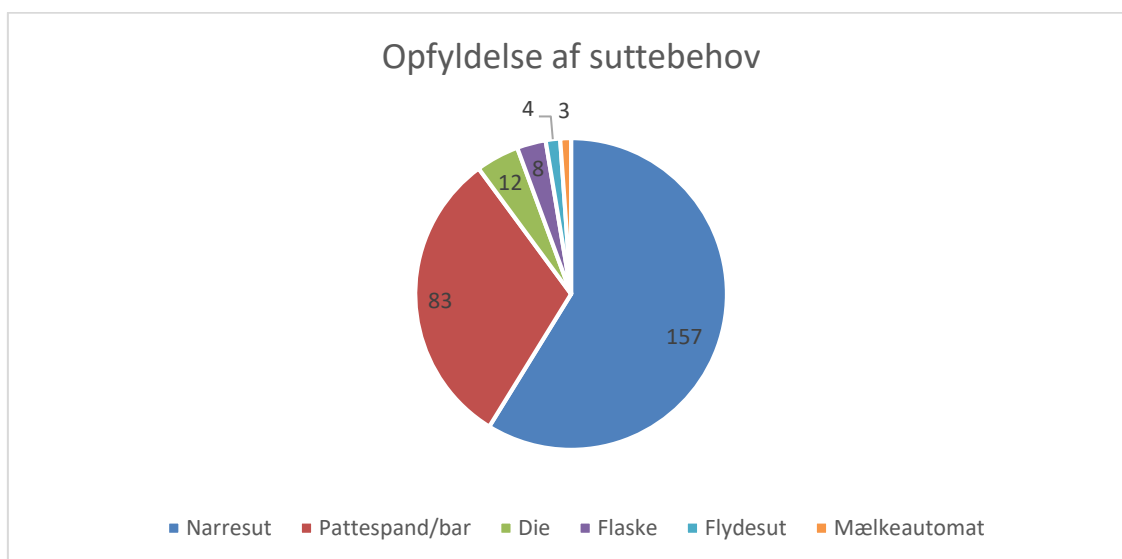
Figur 3. Fordelingen af begrundelser for ikke at opfylde kalvenes suttebehov ved mælkefodring

Manglende opfyldelse af kalvenes suttebehov fordeler sig i 6 grupper, hvor defekte/manglende sutter er den største med 15 sanktioner. Det tyder på, at

besætningerne i første omgang forsøger at opfylde kravet, men så bliver der ikke fulgt op løbende, og ender til sidst i en mangel på opfyldelse af kravet.

Der er 7 (18 pct.), der ikke har kendskab til reglerne. Og ud af de 7 er de 4 ikke klar over at reglen er gældende uanset alderen på kalvene, så længe de får mælk.

Opfyldelse af suttebehov

Figur 4. Diagram over fordelingen af de anvendte metoder til opfyldelse af suttebehov

Hovedparten af besætningerne opfyldte kravet om opfyldelse af suttebehov. Det fremgår af opgørelsen (figur 4), at narresutterne er det mest anvendte, men også pattespandene anvendes ofte. I besætningerne med pattespandene, oplyste ejerne flere steder, at de var yderst tilfredse med metoden og oplevede, at kalvene var mere afbalancerede og rolige.

Tildeling af råmælk

I 135 besætninger, går kalvene ved køerne og dier, hvorved de optager råmælk. I 88 besætninger anvendes flaske både som eneste måde at tildele råmælk på og som supplement til at die. 68 besætninger bruger skål, og 33 besætninger bruger pattespand ved tildeling af råmælk.

I 4 besætninger blev der sanktioneret for rutinemæssig brug af sondefodring. Sondefodring må kun anvendes til syge kalve.

Derudover er der en større gruppe, der ikke er bekendt med råmælkstildelingen, da de modtager kalvene fra andre besætninger.

Tildeling af foder og vand

Krav om adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde blev overtrådt i 14 besætninger.

I 4 tilfælde blev der sanktioneret for, at kalvene ikke havde adgang til foder, der passer til deres alder, vægt, adfærdsmæssige og fysiologiske behov, mens der i 3 tilfælde blev sanktioneret for, at kalve over 2 uger ikke havde adgang til tørfoder med fordøjelige fibre.

Desuden er der sanktioneret for manglende hygiejne i forbindelse med tildeling af foder i 2 tilfælde.

Tilstrækkeligt og friskt foder og vand samt god hygiejne er vigtigt, så der ikke opstår sygdom hos kalvene.

Kalve i enkeltbokse samt arealkrav

Kalve over 8 uger opstaldet i enkeltbokse blev konstateret i 15 tilfælde (5 pct.) jf. tabel 2.

Det konstateredes, at arealkrav ikke var opfyldt i 9 tilfælde, herunder manglende areal ved flokopstaldede kalve og manglende opfyldelse af mindstemål til enkeltbokse.

Kalve skal have mulighed for at se og røre andre kalve

10 besætninger havde kalve opstaldet, så de ikke kunne se og røre andre kalve, hvilket er en regel, der trådte i kraft d. 01.01.1998. Reglen har stor betydning for kalvenes sociale udvikling.

Rent og tørt leje

Der er i 7 besætninger givet en sanktion for, at kalvene ikke havde tilstrækkeligt rent og tørt leje. I to andre tilfælde er der fundet overtrædelse af reglerne om, at der i passende omfang skal udlægges strøelse til kalve under 2 uger.

Tørt og rent leje er vigtige for kalvenes ligge- og hvileadfærd og generelle komfort.

Der blev givet sanktioner for manglende adgang til sygeboks samt isolering af syge kalve i sygeboks i hhv. 3 og 2 tilfælde.

METODE

Kontrollen

Kontrolkampagnen blev gennemført i perioden 3. april – 30. juni 2023, i 308 udpegede kvægbesætninger, der havde malkekvæg eller afkom af malkekvæg. Kontrollerne foregik både i bindestalde, løsdriftstalde med sengebåse og dybstrøelsesstalde. Der var udpeget malkekvægsbesætninger, kviehoteller og slagtekalvebesætninger. Der var både økologiske og konventionelle besætninger udtaget til kampagnen.

Kontrolbesøgene var uanmeldte. Besætningsejeren var ikke informeret om kontrolbesøget på forhånd. Var besætningsejer ikke at træffe, blev besøgene anmeldt maksimalt 48 timer på forhånd, hvis besætningen var besøgt forgæves to gange.

Fødevarestyrelsen vurderede alle dyr under 6 måneder i den enkelte besætning.

Fokus på velfærd

Kontrollen havde fokus på opstaldning af kalve, herunder adgang til sutter under mælketildeling, vand, rent og tørt leje, adgang til hudpleje og om arealkravene var overholdt. Det blev kontrolleret, om der blev anvendt sutter ved mælketildelingen, at kalvene var rene og tørre, at deres fodring var i overensstemmelse med deres fysiologiske behov, og at der var hudpleje i form af børster el. lign. til de flokvist opstaldede kalve. Reglerne for kalve i enkeltbokse blev også kontrolleret. Det drejede sig om boksstørrelse, mulighed for at se og røre andre kalve samt at kalvene var maksimalt 8 uger gamle, når de stod opstaldet i enkeltboksene.

Information om kontrolkampagnen

Fødevarestyrelsen har i samarbejde med SEGES og Den Danske Dyrlægeforening (DDD) informeret om kontrolkampagnen gennem landbrugsmedierne, på Fødevarestyrelsens hjemmeside (www.Fvst.dk) og via nyhedsbrev fra DDD, Landbrug og Fødevarer m.fl.